

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΤΑ ΜΟΝΟΠΩΛΙΑ ΚΑΙ Ο ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΣΜΟΣ

Τῆς κ. ΝΤΙΝΑΣ ΤΑΚΑΡΗ

Στὴ μεταβιομηχανικὴ ἐποχῇ, τὴν τεχνοηλεκτρονικῇ, οἱ μεγάλες ἐπιχειρήσεις ἐθνικὲς ἢ πολυεθνικὲς εἶναι ἡ πραγματικότητα.

Ἡ ἀγορὰ τοῦ πλήρους ἀνταγωνισμοῦ, ἡ ἀρχικὴ μορφή ἀγορᾶς ἀπὸ τὴν ὁποία προέκυψε ἡ μεγάλη ἐπιχείρησι λόγω ἀνταγωνισμοῦ, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχει γιὰ προϊόντα ὁμοιόμορφα, ὅπου οἱ συναλλασσόμενοι ἀγοραστὲς καὶ πωλητὲς εἶναι πολλοί, ἡ τιμὴ τοῦ ἀγαθοῦ εἶναι δεδομένη, ἡ ζητούμενη ποσότητα μικρὴ, οἱ δὲ ἐπιχειρήσεις προμηθεύονται τοὺς παραγωγικοὺς συντελεστᾶς σὲ δεδομένη τιμῇ.

Στὴν ἀγορὰ τοῦ πλήρους ἀνταγωνισμοῦ ἐφ' ὅσον οἱ ἐπιχειρήσεις πραγματοποιοῦν κέρδη θὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν κλάδον καὶ νέες ἐπιχειρήσεις. Ἔτσι, ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀρίστη κατανομὴ τῶν πόρων τῆς οἰκονομίας καθὼς καὶ ἡ ἀνωτέρα βαθμίδα τῆς οἰκονομικῆς εἰδημερίας, καθόσον ἡ καταβαλλόμενη ἀπὸ τὴν κοινωνία δαπάνη, γιὰ τὴν ἀπόκτησι τοῦ ἀγαθοῦ, εἶναι ἴση μὲ τὸ συνολικὸ κόστος παραγωγῆς πὺ καταβάλλεται ἀπὸ τὴν ἐπιχείρησι, δεδομένου ὅτι οἱ ἐπιχειρηματίες λόγω συναγωνισμοῦ χρησιμοποιοῦν τίς πιὸ ἀποδοτικὰς μεθόδους παραγωγῆς καὶ τὸ πραγματοποιούμενο μέσο κόστος παραγωγῆς εἶναι τὸ ἐλάχιστο δυνατό.

Οἱ μεγάλες ἐπιχειρήσεις καὶ οἱ ἐπιχειρήσεις τοῦ πλήρους ἀνταγωνισμοῦ εἶναι ἀκραεῖς μορφὲς ἀγορᾶς τῆς οἰκονομίας. Ἀνάμεσά τους λειτουργοῦν διάφορες ἐπιχειρήσεις πὺ καταβάλλουν μεγάλες προσπάθειες γιὰ νὰ γίνουν βιώσιμες.

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ 19ου αἰῶνα μὲ τὴν τεράστια ἀνάπτυξι τῆς τεχνολογίας εἰσχώρησαν ἐπαναστατικὲς ἀλλαγὲς στὴν παραγωγή. Ἔγιναν προοδευτικὲς ἀλλαγὲς στὸ μηχανισμό καὶ στὴν τεχνικὴ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἰδρύθηκαν μεγάλα ἐργαστᾶσια καὶ λειτούργησαν βάσει τῶν νέων κατευθύνσεων τῆς ἐπιστημονικῆς προόδου καὶ τοῦ τεχνικοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ. Ὁ νέος ἐξοπλισμὸς χρειαζόταν μεγαλύτερη συγκέντρωση οἰκονομικῶν δυνατοτήτων, καθόσον ἀπέδιδε τὴν ἀνώτερη κλίμακα οἰκονομικῶν παραγωγῆς. Οἱ βιομηχανίες γιὰ νὰ μπόρουν νὰ ἐπιβιώσουν ἔπρεπε νὰ διαθέτουν μεγάλα κεφάλαια. Ἡ νέα κατάσταση ἐδιώχνε τὸ μικρὸ κεφάλαιο ἀπὸ τὴν παραγωγή κι εὐνοοῦσε τὸ μεγάλο. Ἡ τεχνο-

λογική επανάσταση βοήθησε το μεγάλο κεφάλαιο για να βγει νικητής μέσα από την ανταγωνιστική πάλη.

Η αύξηση των επιχειρήσεων ενός κλάδου στην αγορά του πλήρους ανταγωνισμού επιφέρει σημαντική μείωση στο μέσο κόστος παραγωγής. Ίσχυρές βιομηχανικές επιχειρήσεις δίνοντας χαμηλό, σχετικά, κόστος με την επίτευξη οικονομικών κλίμακος παραγωγής, παρά την ανταγωνιστική τους μορφή, εξελίσσονται σε μεγάλες επιχειρήσεις.

Η εμφάνιση των μεγάλων επιχειρήσεων έγινε στις αρχές του 20ου αιώνα, με μικρές επιπτώσεις, αρχικά, στην όλη δομή της οικονομίας. Η εφαρμογή εν συνεχεία της νέας τεχνικής, ο εκμηχανισμός ως και η τυποποίηση των προϊόντων βοήθησαν την ανάπτυξη τους που έφθασε το optimum σημείο παραγωγής, δεδομένου ότι είναι σε θέση να ελέγχουν την προσφορά και λόγω δυνάμεως να επιδρούν σημαντικά στην αγορά και να επιφέρουν μεταβολές στην όλη δομή της παραγωγής.

Στην προσπάθεια των μεγάλων επιχειρήσεων να διατηρήσουν τη θέση τους μέσα στον ελεύθερο ανταγωνισμό και να προσαρμοστούν με τις νέες συνθήκες επιστημονικές και τεχνολογικές, κάνουν συγκεντρωποίηση της παραγωγής και του κεφαλαίου. Μετοχικές εταιρείες και μεγάλοι άκονα κεφαλαιούχοι δεν μπορούν να διαθέσουν τα τεράστια κεφάλαια που χρειάζονται για μια εξίσου τεράστια παραγωγή προϊόντων. Μόνο συνεταιρισμοί μεγάλων κεφαλαιούχων μπορούν να δημιουργήσουν και να αναπτύξουν μεγάλες βιομηχανικές επιχειρήσεις. Η διαρκής δε αυτή αύξηση συγκεντρώσεως κεφαλαίου και παραγωγής έφερε την νέα κατάσταση. Δημιούργησε τα Μονοπώλια, οά λύσει του προβλήματος.

Κυριώτερο χαρακτηριστικό των Μονοπωλίων είναι η συκέντρωση μεγάλων κεφαλαίων σε έναν ή πολλούς επιχειρηματίες, υπό μορφή εταιρίας, συνεταιρισμού ή το ολιγώτερο συμφωνία μεταξύ μεγάλων κεφαλαιούχων που μπορούσαν σε μία αγορά μη πλήρους ανταγωνισμού να επηρεάζουν την τιμή του προϊόντος δι' αξομειώσεως της ζητουμένης ή προσφερομένης ποσότητας, έχοντας τον πλήρη έλεγχο επί της τιμής διαθέσεως, διότι ελέγχουν απόλυτα την προσφορά του.

Προϋποθέσεις μιάς Μονοπωλιακής επιχειρήσεως :

- α) Έχει το αποκλειστικό δικαίωμα χρήσεως πρώτης ύλης.
- β) Κατέχει το δικαίωμα εύρεσιτεχνίας που προστατεύεται από το νόμο σε όλον τον κόσμο.
- γ) Παραχωρείται αποκλειστικό δικαίωμα από το κράτος ή άλλη δημόσια αρχή σε μία επιχείρηση για την παραγωγή ή έμπορία αγαθού ως και υπηρεσιών. Το προνόμιο κατοχυρώνεται με νόμο, το δε κράτος διατηρεί το δικαίωμα έλεγχου στη λειτουργία της επιχειρήσεως.
- δ) Λόγω οικονομικών κλίμακος παραγωγής, το ελάχιστο μέσο κόστος πολλών προϊόντων επιτυγχάνεται σε ύψηλά επίπεδα παραγωγής. Η ύπαρξη του Μονοπωλίου στηρίζεται αποκλειστικά στις δυνάμεις της αγοράς. Εάν η αγορά μοιράζεται σε πολλές επιχειρήσεις θα δημιουργηθούν μικρές μονάδες με ύψηλο μέσο κόστος.

Τόσο στὸν πλήρη ἀνταγωνισμό ὅσο καὶ στὸν μὴ πλήρη ἀνταγωνισμό τὰ Μονοπώλια πραγματοποιοῦν ὑπερκανονικὰ κέρδη. Μὲ τὰ τεράστια κεφάλαια ποῦ διαθέτουν μποροῦν νὰ τὰ χρησιμοποιοῦν γιὰ τὴν προσαρμογὴ ἢ καὶ ἀντικατάστασι τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ μηχανημάτων βάσει τῶν νεωτέρων ἐπιτεύξεων καὶ βελτιώσεων τῆς τεχνολογίας, νὰ ἀποκτήσουν πῶς ἐπικερδεῖς ἀγορές, νὰ βροῦν κεφάλαια μὲ μικρὸ τόκο καὶ ἔτσι ν' ἀγοράσουν ἢ ν' ἀπορροφήσουν μικρὲς καὶ μεσαῖες ἐπιχειρήσεις ποῦ ἀδυνατοῦν νὰ συνεχίσουν τὴν συμμετοχὴ τους στὴν παραγωγὴ κάτω ἀπὸ τὶς νέες συνθήκες ἀγορᾶς, λόγῳ ἀδυναμίας χρησιμοποίησεως νέων μηχανημάτων καὶ μέσων ἐργασίας.

Ἔτσι ἡ τεχνολογικὴ πρόοδος ἔφερε τὴν συγκεντρωποίησι κεφαλαίου καὶ παραγωγῆς μὲ διαρκῆ ἀνοδο τῶν ὑπερκανονικῶν κερδῶν. Πολλὲς φορές στὰ Μονοπώλια ἔχουμε τὴν κρατικὴ παρεμβολή. Ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ κράτους εἶναι ὁ ἔλεγχος καὶ περιορισμὸς τῶν ὑπερκανονικῶν κερδῶν καὶ προστασία τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ εἴτε διὰ τοῦ καθορισμοῦ τῆς τιμῆς διαθέσεως τοῦ προϊόντος εἴτε διὰ τῆς ἀφαιρέσεως μέρους ἀπὸ τὰ ὑπερκανονικὰ κέρδη μὲ τὴν ἐπιβολὴ φόρου. Ἡ φορολογία καταστρατηγεῖται μὲ τὴν ἀπόκρυψι τῶν κερδῶν.

Βασικὰ ἡ παραγωγὴ καὶ ἡ τιμὴ διαθέσεως τοῦ προϊόντος καθορίζεται καὶ ἐλέγχεται ἀπὸ τὴν παντοδυναμία τοῦ Μονοπωλίου. Ἐχοντας ὁ Μονοπωλητὴς στὰ χέρια του τὴν προσφορὰ τοῦ ἀγαθοῦ δύναται νὰ ἐπιτύχει οἰανδήποτε τιμὴ. Τὸ ὕψος τοῦ κέρδους ὑλόκειται, πολλὲς φορές, σὲ ὀρισμένες φυσιολογικὲς ἀντιδράσεις ποῦ πέζουν τὴν τιμὴ πρὸς τὰ ἔξοδα παραγωγῆς. Ἐν τούτοις ὁ Μονοπωλητὴς παραμένει ὁ κύριος ρυθμιστὴς του. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἐπιτυγχάνουν νὰ εἶναι οἱ κύριοι τῆς καταστάσεως, τόσο στὴν ἀγορὰ τοῦ προϊόντος ὅσο καὶ στὴν ἀγορὰ ἐργασίας. Ἡ ζήτησις τοῦ ἀγαθοῦ δὲν καθορίζει τὴν ποσότητα παραγωγῆς ἀλλὰ οἱ οἰκονομικὲς καὶ προγραμματικὲς προϋποθέσεις τοῦ Μονοπωλίου. Ἡ ἀξίητος ποσότης ἐπιβαρύνει τὸ κόστος τοῦ προϊόντος καὶ τελικὰ τὸν καταναλωτὴ.

Πέρα τῆς μεγαλύτερης κοινωνικῆς θυσίας ποῦ ἐπιβαρύνει τὸ καταναλωτικὸ κοινὸ γιὰ τὴν ἀπόκτησι τοῦ ἀγαθοῦ, ἐνῶ τὸ ἀνώτατο ἐπίπεδο παραγωγῆς πραγματοποιεῖ μικρὸ μέσο κόστος τῆ διαφορά τοῦ ὁποίου καρποῦται ὁ Μονοπωλητὴς μὲ τὰ ὑπερκανονικὰ κέρδη, εἶναι ὅτι ἡ δημιουργία τῶν Μονοπωλίων ἔφερε τὴν κατάργησι τῶν ἀγροτῶν, τῶν βιοτεχνῶν καὶ ἄλλων μικρο-ἰδιοκτητῶν ἐπιχειρήσεων καὶ βιομηχανιῶν.

Ἡ συνεχῶς αὐξανόμενῃ ἀνάπτυξι καὶ ἔκτασι τῶν Μονοπωλίων δημιούργησε τὴν ἀνάγκη συνεργασίας αὐτῶν μὲ τὸ κράτος. Τὰ Μονοπώλια μετατρέπονται σὲ κρατικομονοπωλιακὲς ἐπιχειρήσεις μὲ ἀκόμα μεγαλύτερη συγκεντρωσι κεφαλαίου καὶ παραγωγῆς καὶ αὔξησι τῆς δυνάμεως στὴν ἐπίδρασι καὶ διαμόρφωσι νέας δομῆς στὴν ἀγορὰ.

Κάτω ἀπὸ αὐτὴ τὴν σύνθεσι τὰ Μονοπώλια ἀπέκτησαν μία γιγαντιαία ἰσχύ καὶ ἔκτασι ἀκόμα καὶ ἔξω τοῦ ἐθνικοῦ χώρου, δυνάμενα νὰ στηρίξουν πολιτικὲς καταστάσεις. Ἐχοντας τοῦτο ὑπ' ὄψιν οἱ διάφορες κυβερνήσεις δέχονται κάθε πρότασι τοῦ Μονοπωλητοῦ καὶ ἀποφεύγουν νὰ ἔρχονται σὲ ἀντίθεσι προκειμένου νὰ κρατήσουν τὶς θέσεις τους. Κατ' αὐτὴν τὴν ἔννοια τὰ Μονοπώλια παίρ-

νουν θέσι «Κράτους ἐν Κράτει», ἀσκώντας τὴ δική τους πολιτικὴ ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ποῦ σιγά-σιγά διαμορφώνονται σὲ Τράστ-Μεγαλοεπιχειρηματιῶν, παίρνουν στὰ χέρια τους ὄλο καὶ περισσότερο τὶς πλουτοπαραγωγικὰς δυνάμεις τῆς χώρας καὶ οἰκοδομοῦν τὴν ἀγορὰ μὲ βάσι τὰ δικά τους συμφέροντα. Τὸ κράτος συγκεντρώνει μιά τυπικὴ δύναμη μὲ ἀπαραίτητη προϋπόθεσι τὴν ὑποστήριξι τῶν Μονοπωλιῶν, ποῦ αὐτὴ μεγαλάνει τὴν κυρίαρχη θέσι καὶ τὰ ὑπερκανονικὰ κέρδη τῶν Μονοπωλιακῶν ἐπιχειρήσεων εἰς βάρος ὄλων τῶν ἄλλων οἰκονομικῶν μονάδων μονοπωλιακοῦ ἢ μὴ μονοπωλιακοῦ κεφαλαίου, τὰ ὁποῖα ἀγωνίζονται ἀγώνα ἐπιβίωσης μέσα στὴν ἀνταγωνιστικὴ πάλη. Ὅρισμένες κρατικὰς ἐπιχειρήσεις προέρχονται ἀπὸ ἐθνικοποίησι ἰδιωτικῶν ἐταιριῶν.

Τὰ Μονοπώλια πλουτίζουν καὶ ἀπὸ τὶς κρατικὰς ἐπιχειρήσεις, διότι προμηθεύονται ἀπὸ αὐτὰς ἀγαθὰ σὲ τιμὴ κάτω τοῦ κόστους καὶ τὰ πουλοῦν σὲ μεγαλύτερη τιμὴ ἀπὸ τὴν τιμὴ διαθέσεως τοῦ προϊόντος στὴν ἀγορὰ. Ἐνῶ τὰ ἰδιωτικά Μονοπώλια πραγματοποιοῦν πάντα κέρδη οἱ κρατικὰς ἐπιχειρήσεις ἐργάζονται πολλὰς φορὰς μὲ ζημία, ποῦ ὀφείλεται στὴν τιμὴ πωλήσεως καὶ ἀγορᾶς ἀγαθῶν καθὼς καὶ στίς ἀποζημιώσεις ποῦ δίνονται στοὺς πρώην ἐταίρους, δεδομένου ὅτι τὸ κέρδος δὲν εἶναι ὁ βασικὸς τους σκοπός. Ἡ ζημία θὰ πληρωθῆ ἀπὸ τὸν κρατικὸ προϋπολογισμό ὅπως καὶ τὸ κέρδος, ἐπιβαρύνοντας τὸ ἐθνικὸ εἰσόδημα.

Ἡ μεγάλη συγκεντρωκοίησι τοῦ κεφαλαίου καὶ τῆς παραγωγῆς καὶ ἡ ὑπαρξὶ μεγάλων οἰκονομῶν κλίμακος παραγωγῆς ἀποτελοῦν τὸν κυριώτερο λόγο δημιουργίας τεραστίων ἐπιχειρήσεων μὲ διεθνὴ ἀπήχησι. Ἡ ὑπερπαραγωγὴ τείνει νὰ ξεπεράσει τὴν ἐγχώρια ἀγορὰ καὶ νὰ κατακτῆσει ξένες ἀγορὰς. Ἡ ἐξάπλωσι αὐτὴ μοιραίως ἐπιφέρει συγκρούσεις μὲ τὰ ξένα μεγάλα Μονοπώλια καὶ ἀρχίζει ἕνας ἐξοντωτικὸς ἀνταγωνιστικὸς ἀγώνας μέσα στὴν παγκόσμια ἀγορὰ ποῦ γίνεται καταστρεπτικὸς. Καταναλίσκονται τεράστια ποσὰ στὴν ἀνταγωνιστικὴ αὐτὴ πάλη μὲ ἀποτέλεσμα τὴ μείωσι τῶν κερδῶν καὶ ἐξαφάνισι ἀπὸ τὴ διεθνὴ ἀγορὰ τοῦ πῶ ἀδύνατου. Ἐνεκα τούτου οἱ ἐπιχειρήσεις προβαίνουν σὲ συνεννοήσεις μεταξὺ τους, ὥστε νὰ ὑπάρχει ἀλληλεξάρτησι στίς ἀποφάσεις καὶ τὶς ἐνέργειες, μὲ σκοπὸ νὰ ἐπηρεάζουν ἕνα μεγάλο μέρος τῆς ἀγορᾶς, νὰ περιορίσουν τὸν ἀνταγωνισμό καὶ νὰ ἀυξήσουν τὰ κέρδη τοῦ κλάδου.

Οἱ ἐπιχειρήσεις συμφωνοῦν ὅπως συμπεριφέρονται ὡς μία ἀκολουθώντας ἐνιαία πολιτικὴ, ἴδιο κόστος, ἴδια τιμὴ καὶ ἴδια ἔσοδα. Πρὸς τοῦτο γίνεται μεταβίβασι ἀρμοδιοτήτων σὲ μία κεντρικὴ ἐπιχειρήσι, ὅπως τῆς μεταβολῆς τῆς τιμῆς, τῆς διαθεσίμου ποσότητος, τῆς ἀγορᾶς. Αὐτὴ ἀποβλέπει στὴν προστασία τῶν συμφερόντων ὄλων καὶ ὀνομάζεται Καρτέλ. Λειτουργεῖ ὅπως τὸ Μονοπώλιο ποῦ παράγει τὸ ἴδιο προϊόν σὲ πολλὰ ἐργοστάσια. Ὅσο ἀκολουθοῦνται οἱ συμφωνίες, τόσο μεγαλάνει ἡ παντοδυναμία τῶν διεθνῶν ἐπιχειρήσεων μὲ ἀποτελεσμα νὰ ἀυξάνει ἡ τιμὴ διαθέσεως τοῦ προϊόντος καὶ νὰ εἶναι πολλὴ μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν τιμὴ τοῦ πλήρους ἀνταγωνισμοῦ, ἢ δὲ ποσότητα τοῦ προσφερομένου ἀγαθοῦ νὰ εἶναι μικρότερη. Ὅταν ὅμως οἱ ἐπιχειρήσεις αὐτὰς πάψουν νὰ ἀκολουθοῦν τὴν ἐνιαία πολιτικὴ, προβαίνοντας σὲ μείωσι τῆς τιμῆς ἢ προωθήσεως τῶν πωλήσεων μὲ ὅλες τὶς ἐπιπτώσεις, δαπάνες διαφημίσεως καὶ λοιπά, ἐπιφέ-

ρουν επιβάρυνσι στις συνολικὲς δαπάνες. Ἀκόμα πολλὲς επιχειρήσεις θέλοντας νὰ δημιουργήσουν περισσότερα κέρδη στὴ διεθνή ἀγορά, δὲν πειθαρχοῦν στὶς ἐντολὲς τῆς κεντρικῆς ἐπιχειρήσεως γιὰ νέα τιμὴ, ποὺ ἀποφεύγουν γιὰ νὰ μὴ μειωθοῦν οἱ πωλήσεις, ἐνῶ ἀνεβάζουν τὶς τιμὲς στὰ παράγωγα τοῦ προϊόντος. Ὅλα αὐτὰ ἐπιφέρουν τὴν διάλυσι τῆς συμφωνίας καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων στὴν διαμελισμένη παγκόσμια ἀγορά.

Σὲ πολλὲς χῶρες ἀπαγορεύονται αὐτοῦ τοῦ εἶδους οἱ συμφωνίες. Αὐτὸ ὅμως καταστρατηγεῖται ἀπὸ τὶς ἐπιχειρήσεις, παίρνοντας ἄδεια ἀποκλειστικῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ πατέντας. Τὰ πιὸ μεγάλα διεθνῆ Μονοπώλια βρέθηκαν κάτοχοι αὐτῶν τῶν ἀδειῶν. Βάσει αὐτῆς τῆς ἀδείας γίνεται συμφωνία παραγωγῆς ὀρισμένου προϊόντος, ποὺ ἐξασφαλίζει ἕνα ποσοστὸ γιὰ τὸν κάτοχο καὶ προσδιορίζεται ἡ ἀγορὰ ποὺ θὰ διατεθεῖ τὸ προϊόν. Οὕτως ἐπιτυγχάνεται ὁ διαχωρισμὸς τῆς διεθνούς ἀγορᾶς ἀπὸ τὰ Μονοπώλια τῶν διαφόρων κρατῶν, ποὺ σὲ ὅποιαδήποτε περίπτωσι πραγματοποιοῦν κέρδος. Ἀκόμα καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ πληθωρισμοῦ γίνεται ἀνακατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος γιὰ τὸ συμφέρον τῶν Μονοπωλίων. Τότε παρατηρεῖται μία ἄνιση αὔξησι τῶν τιμῶν σὲ ὀρισμένους κλάδους καὶ μείωσι σὲ ἄλλους. Αἰξάνει τὸ κόστος ζωῆς. Οἱ αὔξεις τῶν μισθῶν δὲν ἀκολουθοῦν αὐτὲς τῶν τιμῶν κι ἔτσι μειώνεται τὸ ἐθνικὸ εἰσόδημα τῶν ἐργαζομένων. Παράλληλα περιορίζονται οἱ πιστώσεις στὸν Κρατικὸ Προϋπολογισμὸ γιὰ πολιτιστικὸς καὶ κοινωνικὸς σκοποὺς καθὼς καὶ οἱ πιστώσεις τῶν μικρῶν καὶ μεσαίων βιομηχάνων, ἐνῶ ἐνισχύεται ἡ Κρατικομονοπωλιακὴ ἐπιχείρησι ποὺ ἐξασκολεῖ τὴν παραγωγὴ ἀγαθῶν διὰ τὸν κρατικὸ ἐξοπλισμὸ. Οὕτω καὶ κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ πληθωρισμοῦ τὸ εἰσόδημα τῶν Μονοπωλίων αὔξάνει εἰς βάρος ὅλων τῶν ἐργαζομένων.

Πρὶν ἀπὸ τὸ δεῦτερο παγκόσμιον πόλεμον ὁ διαμελισμὸς τῆς διεθνούς ἀγορᾶς γινόταν μὲ συμφωνίες ἰδιωτικῶν Μονοπωλίων. Μεταπολεμικῶς συνάπτονται ὄχι μόνον ἀπὸ τὰ μεγάλα Μονοπώλια ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὶς ἴδιες τὶς χῶρες συμφωνίες γιὰ ὀρισμένα προϊόντα. Ἀκόμα, ἀπὸ τὶς Κυβερνήσεις τῶν χωρῶν συνάπτονται συμφωνίες ἐμπορευμάτων ποὺ ἀποκαλοῦν κοινὲς ἀγορὲς καὶ ποὺ χῶρισαν τὴν παγκόσμια ἀγορὰ σὲ οικονομικὲς ὁμάδες.

Ἔτσι, οἱ τιμὲς διαθέσεως ὀρισμένων προϊόντων δὲν μποροῦν νὰ τεθοῦν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ κρατικοῦ παρεμβατισμοῦ, καθὼς διαμορφώνονται καὶ ἐπιβάλλονται κάτω ἀπὸ τὴν τεράστια ἐπίδρασι τῶν γιγαντιαίων Μονοπωλίων, ποὺ μοναδικὸ σκοπὸ ὑπάρξεως ἔχουν τὴν ὅσο τὸ δυνατό μεγαλοποιήσι τῶν κερδῶν, διὰ τῆς αὔξεσεως τῆς τιμῆς διαθέσεως καὶ μείωσεως τῆς παραγομένης ποσότητος τοῦ προϊόντος, κινούμενα μέσα σὲ μία δεδομένη ἀνταγωνιστικὴ ἀγορὰ καὶ ὄχι σὲ μία ἀγορὰ μὲ ἀνταγωνιστικὲς συνθήκες, ὥστε ὁ μηχανισμὸς τῶν τιμῶν νὰ ἐπιτυγχάνει τὴν ἀρίστη κατανομὴ τῶν παραγωγικῶν μέσων.

Τὰ Μονοπώλια ἀπαγορεύτηκαν σὲ πολλὲς χῶρες μὲ νόμον. Ἐντὶ αὐτῶν προτείνεται ἡ κατάστασι τοῦ μεγάλου ἢ μικροῦ ἀριθμοῦ ἀνεξαρτήτων ἐπιχειρήσεων, ὅταν τοῦτο ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὰ πράγματα.

Παρ' ὅλα αὐτὰ σὲ ὀρισμένες ἐπιχειρήσεις δὲν εἶναι δυνατὸς ὁ ἀνταγωνισμὸς. Στὶς περιπτώσεις αὐτὲς κρίνεται σκόπιμος ἢ δημιουργία ἐπιχειρήσεων Δημοσίας Ὁφελείας, οἱ ὁποῖες ἀμβλύνουν τὶς δυσχερεῖς ἐπιπτώσεις τῆς πολιτικῆς τῶν Μονοπωλίων ἐπὶ τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ. Ἡ ἀμιγῆς αὐτῆ Κρατικῆ Ἐπιχείρησι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιδιώκει μεγιστοποίησι τῶν κερδῶν. Ἡ τιμὴ καὶ ἡ ποσότης τοῦ προϊόντος ἐλέγχεται καὶ ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὶς Δημόσιες Ἀρχές, σὲ ἕνα ὕψος μιᾶς δίκαιης συμπτάσεως τῆς θυσίας τοῦ Κεφαλαίου καὶ τῆς δαπάνης τῆς καταβαλλομένης ἀπὸ τὴν Κοινωνία γιὰ τὴν ἀπόκτησι τοῦ ἀγαθοῦ, δεδομένου ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως σκοπεῖ στὴν ἀρίστη κατανομὴ τῶν παραγωγικῶν μέσων καὶ στὴ δικαίᾳ διανομὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος.